

تعمیر شود مربوط بمجلس نیست و یکی از آقایان فرمودند که با ماده شش این ماده متناقض است

اینطور نیست آن ماده می گوید ارتقاء رتبه منوط بیک شرایطی است این ماده می گوید اگر جای خالی نباشد بعد از شش سال میتواند بالا برود

رئیس - آقای مشار اعظم (اجازه)

مشار اعظم - بنده پیشنهادی کرده ام چون راجع بدستور است بفرمائید قرائت شود

رئیس - نمی شود رأی گرفت عده نه برای رأی کافی است و نه برای مذاکره اجازه میدهد جلسه را ختم کنیم

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - دستور هم همان دستور سابق است

آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده می دانم که مرچه عرض کنم موردی مرحمتی آقایان واقع می شود ولی چون جزء آقایان هستم هر چه مقتضی باشد می گویم

شهادت یک روز آقای تقی زاده فرمودند که مقدرات یک مملکتی در دست ماست و ما باید بنشینیم و مقررات مملکتی را اصلاح کنیم و قوانین وضع کنیم آخریک نظامنامه مجازاتی برای متخلفین داده شود ما بنشینیم نمی آیند واقعا تکلیف چیست ؟ چه باید کرد

نجات - اسامی شان را بخوانید (مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک منشی - علی اقبال الممالک منشی - معظم السلطان

جلسه ۱۳۳

صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه چهاردهم دلو ۱۳۰۳ مطابق نهم رجب المرجب ۱۳۴۳

مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای سیم السلطان نایب رئیس تشکیل گردید

(صورت مجلس یوم یکشنبه دوازدهم دلو در لرا آقای آقا میرزا جوادخان قرائت نمودند)

نایب رئیس - آقای عراقی (اجازه)

حاج آقا اسمعیل عراقی - قبل از شروع بدستور بنده عرض دارم

نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - بنده در دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای امیر حشمت (اجازه) امیر حشمت - قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای سر کشیک زاده (اجازه)

سر کشیک زاده - بنده هم قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای تهرانی (اجازه)

آقا شیخ محمدعلی تهرانی - عرض بنده هم قبل از دستور است

نایب رئیس - در صورت جلسه مخالفی نیست ؟

(گفتند خیر)

نایب رئیس - صورت جلسه تصویب شد آقای عراقی

(اجازه)

عراقی - بنده اساساً خیلی مایل هستم که وقت مجلس بغیر از آنچه که در دستور معین شده صرف چیز دیگری نشود و ما کما یتمنی المرء بدر که با اینکه بنده جزو اقلیت هستم و اقلیت هم مخالف دولت است و البته اقلیتی که مخالف دولت باشد باید همیشه فکر این باشد که بتواند یک چیز هائی پیدا کند و بان وسیله بتواند انتقاداتی که تصور میکند بدولت بکند

ولی در عین حال هیچ میل ندارم داخل در یک اموری بشوم که راجع بدولت است مخصوصاً وزارت مالیه چون در دوره چهارم تقنینیه که اغلب از آقایان نمایندگان فعلی هم در آن دوره عضو بودند بیک زحماتی خواستند مالیه مرکز مالیه مملکت را مرکز بدهند خیلی هم در این باب زحمت کشیدند و شاید یکی از بهترین خدمات دوره چهارم هم همین باشد

ولی از آن طرف متأسفانه وضع و سلوک مأمورین مالیه در ولایات طوری است که انسان مجبور میشود با اینکه محل ندارد وقت مجلس را تلف کند و با اینکه میل ندارد نسبت با ادارات دولتی و وزارت خاها حرفی بزند معذک با این ترتیب مجبور می شود بیاید و یک قدری حرف بزند

مأمورین مالیه در ولایات طوری سلوک کنند که بنده تصور می کنم تا درجه میخواهند خودشان را مطیع مجلس هم حساب نکرده باشند خیلی چیز فریبی است

با بودن حکومت ملی با بقاء و بودن مجلس که مرکز ثقل و سیاست مملکت است مأمورین مالیه در ولایات چیزی را که همه میدانند مجلس رد کرده است از مردم مطالبه میکنند همچنین چیز هائی را که هنوز مجلس تصویب نکرده مطالبه میکنند و چیز هائی که سابقه قانونی نداشته عوض یک قران پنجاه قران بگیرند خیلی چیز عجیبی

است !!!

اوضاع مالیه را وقتی انسان نگاه میکند مبهوت می شود تابع مجلس که نیستند

نجات - تابع دولت هم نیستند

عراقی - بلی تابع دولت هم نیستند مثلاً خانواری را مجلس رد کرده است مأمورین مالیه عمدتاً چشمشان راهم میگذارند و میگویند این ردی که شده با تلگراف بی سیم باشد در این مملکت ما که تلگراف بی سیم نداریم آنها هم این تلگراف را قبول ندارند !!!

حالا که اینطور شده !!! در قانون اساسی ما مصرح است که هیچ مالیاتی را نمیتوان مطالبه کرد مگر اینکه مجلس شورای ملی تصویب کرده باشد پول گرفتن منوط بتصویب مجلس است نگرقتن آن منوط بتصویب مجلس شورای ملی نیست مجلس باید بگوید بگیرد مگر نباید بگوید نکیر

گرفتن محتاج بگفتن مجلس است نه نگرقتن

حالا مأمورین مالیه برخلاف قانون و بدون تصویب مجلس دارند از مردم پول میگیرند چیز عجیبی است !!! از هر طرف می فرستند مالیات هائی را که هنوز مجلس تصویب نکرده است می گیرند مثلاً عشر اوقاف را با اینکه مسیوهایم و شاهزاده شیخ الرئیس در جلسه سابق مختصری دز این خصوص بمرض مجلس رسانند ولی بنده هم ناچارم از بس تلگرافات راجع باین قضیه به بنده مخابره کرده اند این اظهارات را در مجلس بکنم و تصور هم نمی کنم دولت جلو گیری بکند و باند کر بنده وزارت مالیه جلو گیری از مأمورین خودش بکند

اما حالا از آقایان نمایندگان استعفا می کنم تذکری وزارت مالیه بدهند که اگر هم می گیرند طوری بگیرند که صدای مردم در نیاید و ما از مردم خجالت نکشیم دهی متوالیاً بقدر مکانیب و تلگرافاتی که برای ما می آید اینجا قرائت کنیم و تذکر بدهیم

نیم عشر اوقاف هنوز در مجلس تصویب نشده آقایان شروع کرده اند به گرفتن

مثلاً مرد که مستاجر یک موقوفه ایست اجازه نامه اش را می آورد با تبراداره اوقاف و بانصوب اداره اوقاف با اداره مالیه ارائه می دهد آن وقت می گویند این مربوط بمانیست

می گوید امسال این ملک را آفت زده است می گویند خیر آقا آفت زده کی راجع بمالک و موقوف علیهم است مربوط بمالیه نیست مالیه کاری به آفت زدگی ندارد ما این چیزها را نمی فهمیم

بوده ما امسال کم است و نمیتوانیم این کار را بکنیم

بنده هم تصدیق می کنم بودجه مان کم است ولی وقتی که یک پیش خدمت میخواهند بخراسان بفرستند از این جا مین می کنند و مالیه صدوهیجده تومان خرج سفر میدهد که برود بخراسان

البته بودجه کم میشود پیش خدمت ماهی هجده تومان دارد از اینجا صدوهیجده تومان به او خرج سفر می دهند که بروند مشهد و پیش خدمتی کند خیلی چیز فریبی است !!!

در خراسان قحط الرجال بوده و پیش خدمت نبوده است بسا بد از اینجا فرستاده شود !!!

البته با این ترتیب بودجه کم می شود مضافاً به اینها است که یک موقوفاتی است که پدر بنده وقف کرده است بر اولاد و تا یک درجه هم تصور می کنم که این وقف برای این است که ما بتوانیم آن ملک را بفروشیم

این ملک وقف بیک خیرات و مبرانی نبوده است

وقف اولاد ذکر است که نتوانند آن را بفروشند و قننامه اش هم چاپ شده است و یک ترتیبانی دارد و اصلاً این جزه موقوفات نیست علاوه بر این که مجلس هنوز نیم عشر را تصویب نکرده است و این ملک هم جزو موقوفات نیست و آفت هم زده است مالیه آمده است و نیم عشر مطالبه می کند صاحبش فریاد می زند که آفت زده است می گویند خیر آفت زده در موقوفه نباید صحبت آفت زده می کرد

سایر چیزها را میشود گفت لیکن صحبت آفت زده کی در موقوفه نمیشود این است که از آقایان نمایندگان استعفا می کنم تذکری بدولت بدهند که راستی راستی در صد جلو گیری از اعمال مأمورین وزارت مالیه بر آید والا با این زحمتی که مردم در راه اقتصادیات مملکت میکنند و با این فقری که سرتاسر مملکت را گرفته است هر کس مجبور میشود محض خاطر دادن مالیات هم که شده باشد بگذارد و فرر کند

لذا تقاضا می کنم که آقایان هر چه زودتر این تذکر را بدست دولت بدهند

بعضی از نمایندگان - صحیح است نایب رئیس - آقای رهنما

(اجازه)

رهنما - در موضوع فرار داد پستی بواسطه اشتباهی که در تاریخ مندرجه در برنگل شده بود مجلس شورای ملی موکول به این کرد که مسببون اصل تاریخ را همین نموده بود مرتبه به مجلس راپورت بدهد و ببیند که آیا در موق استنساخ اشتباه شده یا در اصل برنگل اشتباه شده

بنده عرض می کنم با این عنوان که در پروتکل اولیه هم بود بعد در اینجا اصلاح شد که بنویسند نماینده اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی با این عنوان مطلق مخالف ملت اینکه در پروتکل هم نوشته شده بود برای اینکه این مملکت مملکتی است که دارای این صفات است یعنی متجدده است جمهوری است - شوروی است - سوسیالیستی است .

فرض بفرمایید یکی از ممالک دیگر مثلا چین . ژاپن . یا یک مملکت دیگری صورت حکومت خودش را باین طریق معرفی کرد نماینده مختاری که در اینجا نوشته شده ممکن است اشتباه شود که او نماینده مختار تمام این ممالک خواهد بود . چون آن ممالک هم باین صورت حکومت خودشان را معرفی کرده اند و هیچ دلیلی ندارد که ما با کمال خوشنودی رفع یک چنین اشتباهی را نکنیم .

زیرا این نماینده مختار محدود است بیک مملکتی که حدود جغرافیائی معینی دارد و نباید از آن حدود بمناسبت اینکه حکومت جمهوری شوروی سوسیالیستی دارد تجاوز کند و اگر خارج از این حدود یک حکومت شوروی دیگری پیدا شود .

این نماینده مختار بسمت نمایندگی مختاری آنجا ندارد و اگر ما این موضوع را قائل نگردد باین ترتیب قائل بشویم فردا اگر یک مملکت دیگری خودش را به این طور معرفی کرد این نماینده مختار میتواند ادعا کند که از طرف آن دولت هست و این مخالف منطقی است و من هیچ دلیلی برای این اصلاح نمی بینم .

مخیر - در اینجا اگر آن اظهار نامه قرارداد بستنی و تلگرافی را شاهزاده محمد ولی میرزا ملاحظه میفرمودند این اعتراض را نمی کردند آنها راجع به اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی روسیه است و وقتی که این پروتکل و قرارداد امضاء شده است نماینده که این قرارداد را امضاء کرده است .

از طرف تمام دولتی که داخل در این اتحاد هستند نمایندگی داشته مثل قفقاز به که این قرارداد بین دولت ایران و قفقاز به هم برقرار شد .

بنابر این قسمت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی که امروز تشکیل داده شده عبارت از تمام دولت هائی است که داخل این هم هستند و ما نمی توانیم در قسمت کارهای داخلی آنها دخالت کنیم .

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است . محمد ولی میرزا - بنده پیش نهادی دارم . نایب رئیس - آن اصلاح را مخیر

که بیرون قبول کرد - اگر اصلاحی دارید پیشنهاد کنید . شیروانی - بنده احوال نظامنامه دارم . نایب رئیس - بفرمایید .

شیروانی - اصلاح را نمیشود حالا پیشنهاد کرد باید قبل نوشته باشند مطابق معمول بدهند بکمسیون .

نایب رئیس - چون اصلاح عبارتی است گمان میکنم اشکالی نداشته باشد چون در متن قرارداد نیست .

مخیر - در این قسمت نمی توانم عرض کنم که چطور می خواهند اصلاح پیشنهاد کنند . ولی عرض می کنم مجلس را بیسبب بقرار داد و تلگرافی هم به همین عبارت روی داد و نمی دانم چطور ممکن است تغییر کند .

نایب رئیس - چون در قرارداد تلگرافی هم بطوری که اظهار کردند عملی را که کمسیون قبول کرده است عینا همین عبارت بود و مجلس هم باین عبارت رای داده است گمان می کنم حالا بآن رای سابق این پیش نهاد حضرت والا مورد ندارد .

رای می گیریم به ماده واحده با این اصلاحی که شده آقایانی که موافقت قیام بفرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد پیش نهاد شاهزاده شیخ الرئیس (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیش نهاد می کنم قانون معیزی جزء دستور امروز شود

نایب رئیس - بفرمایید

شیخ الرئیس - البته آقایان مسبقا در سنه ۱۳۲۰ که سال اول مشروطیت بود تمام مالیات های موضوعه را بطور موقت فرار شد اجراء کنند بمردم وعده دادند که معیزی خواهد شد

نایب رئیس - بفرمایید

بنده پیش نهاد می کنم قانون معیزی در دوره سوم هم گنند معیزی ولی با وجود خرابی مملکت و شکایات مردم چقدر خالصه وجه در غیر خالصه دولت موفق به معیزی نشد

بالاخره در دوره چهارم مجلس این قضیه را توجه کرد دولت هم پیش نهادی کرد که یکسال مطرح بود و در مجلس هم یک شور شد ولی باز مردم را در انتظار گذاشته تا این دوره رسید این دوره هم هشت نه ماه است گذشته و شکایاتی هم که آقایان بعنوان قبل از دستور می فرمایند علاوه بر این که تأثیری ندارد

(عقیده خود این است)

این مذاکرات وظیفه نمایندند نیست بجهت اینکه وظیفه یک شکایت کننده هست که از راهی دور بپس کاشف می نویسد نماینده از برای این نماینده شده است که یک کارهای اساسی بکنند که بکلی مردم را راحت کند کمسیون عریض هم که مجلس از مال مراملات شده است

یک سال است از عمر مجلس میگذرد یک قانونی که صد دینار برای مملکت نفع داشته باشد نگذرانند ما در صورتی که بهترین قوانینی که بنظر من قدر ما فایده دارد - برای انتخابات برای نظام و سایر چیز ها همین قانون سچل احوال است .

لذا امیدوارم آقایان بایشهاد بنده موافقت بفرمایند

وزارت خانه هم برای مجلس یک جواب می فرستد . باید یک فکری کرد مردمی که ما را انتخاب کردند و ما قانون معیزی را باز کرده هفده سال است وعده داده ایم حالا که امروز مجلس آمده باید حل کنیم تا دولت بداند چطور باید مالیات بگیرد و مردم هم بدانند چطور باید مالیات بدهند این دهات خرابی که می بینم و بعد در مقابلش دهاتی که تازه آباد شده بعضی هاصد سال است معیزی نشده و مالیات اینطور نا متناسب شده

در زمان استبداد هم مالیات ها را معیزی می کردند . در این هجده سال مشروطیت که تکلیف این قانون را معین نکرده اند؟ امروز هم که این قانون آمده است ما باید می کارهای غیر لازم را جلو بیندازیم؟

وکیل الملک - بنده احوال نظامنامه دارم

نایب رئیس - بفرمایید

وکیل الملک - بنده عرض می کنم ماهه چیز را فراموش کرده ایم ولی نظامنامه را که همه آقایان در نظر دارند مخصوصا حضرت والا (تعجب می کنم) نباید بعد از چهار دوره نمایندگی آنرا فراموش کنند

این لایحه از کمسیون امروز بیرون آمده و اینجا در نظامنامه نوشته شده است که باید لایحه بیست و چهار ساعت قیل داده شود این چیز عجیبی است

حائری زاده - چهل و هشت ساعت است چاپ شده است

نایب رئیس - رای می گیریم پیش نهاد شاهزاده شیخ الرئیس آقایان موافقت قیام بفرمایند

(چند نفر قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد پیش نهاد آقای روحی (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیش نهاد می کنم کشور دوم قانون سچل احوال دستور امروز مجلس شورای ملی باشد

دستور شود تمام شود و از مجلس بیرون بیاید بملازم یاد آور می شویم که خوب است آقایان قوانینی که شروع می شود به اختتام آنها به پردازند بعد قانون دیگری را مطرح کنند

یک سال است از عمر مجلس میگذرد یک قانونی که صد دینار برای مملکت نفع داشته باشد نگذرانند ما در صورتی که بهترین قوانینی که بنظر من قدر ما فایده دارد - برای انتخابات برای نظام و سایر چیز ها همین قانون سچل احوال است .

لذا امیدوارم آقایان بایشهاد بنده موافقت بفرمایند

نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - عرض می کنم که تقریبا سه ربع ساعت داریم بظفر قانون سچل احوال که آفرمودند البته خوبست ولی اگر ما بخواهیم

باز هم راجع به تعیین دستور صحبت کنیم ظهر میشود و بالاخره دستور هم معین نخواهد شد

بنا بر این میل داشتم آقایان امروز خودشان را از این مشکل خارج کنند و داخل در همان دستوری که قبلا معین شده بشوند چون ممکن است مذاکرات تا ظهر ادامه پیدا کند و آخرش هم هیچ چیزی در دستور نباشد باین جهت بنده

پیش نهاد کردم همان دستوری که تعیین شده تعقیب کنیم و برای جلسه آتی قانون سچل احوال و سایر قوانین مهمه جزء دستور شود

نایب رئیس - رای می گیریم به قابل توجه بودن پیش نهاد آقای روحی آقایان موافقت قیام بفرمایند (عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . قانون استخدام اعضاء اداری مجلس مطرح است

آقای یاسائی در جلسه قبل پیش نهادی کرده بودند برای گرفتن در آن موکول باین جلسه شد . قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده ماده واحده مجلس شورای ملی بنجاه و چهار ماده را بمرت کمسیون تجدیدنظر در نظامنامه را راجع با استخدام اعضاء اداری موقتاً تصویب می نماید که بعد از اجراء موقتی تا نایب برای رفع نواقص پیش نهاد نشود

میشود و صحیح نیست . مجدداً پیش نهادی کردند و تقاضا کردند قرائت شود باین جهت قرائت شد

آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - همانطور که در جلسه گذشته عرض کردم گذراندن این لایحه و دور در آن نبودن طهراتی - عده برای مذاکره کافی نیست

نایب رئیس - عده برای مذاکره کافی است (خطاب به آقای یاسائی بفرمایید)

یاسائی - در نظر اغلب آقایان نمایان است که باید در قانون استخدام کشوری تجدید نظری کرد و بعضی مواد آنرا اصلاح نمود . این قانون هم اصولاً ناظر به همان قانون استخدام کشوری است و ما نمیتوانیم این قانون را اصل قرار بدهیم و قانون استخدام کشوری را که مربوط به تمام وزارت خانه ها و تشکیلات حکومتی مملکت است

مرتبط باین قانون بنماییم و علاوه بر این قانون هم آن قدر اهمیت ندارد که در آن دوشور بشود تصویب شود و بعد از یک سال مرتبه تجدید نظر کند آنرا زیرو رو کند اما حالا در صورتی که تمام حواس های بایرون است و اختلال فکر هم داریم بدون اینکه یک نظر مختصری هم باین مواد کرده باشیم یک دفعه رای می دهیم

باز آن پیش نهاد اولی از حیث فلسفه و عقل و قانون بهتر از این یکی بود

از این جهت عرض می کنم با قدری که امکان دارد باید یک کاری بکنیم که اصول مشروطیت حفظ شود و فراموش نشود از این جهت بالین پیش نهاد مخالفم

نایب رئیس آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - پریروز که قانون استخدام اداری مجلس مطرح بود اینجا مذاکرات زیادی شد و امروز هم دارد می شود . بنده ناچارم اینجا یکی از مواد قانون استخدام کشوری را قرائت کنم که آقایان بآن توجه بفرمایند

عده مخصوص دادن دلایلش بر هم زدن اساس استبداد و تولید مشروطیت است و کسانی که مغزشان برای مشروطیت حاضر است

می دانند که چه عرض می کنم دلایل این قانون اساسی که خون بهای آزادی خواهان است و بنده حفظ قانون اساسی و مشروطیت را واجب می دانم

در قانون عدلیه هم چون ما می خواستیم عدلیه را براه بیندازیم و موادش هم موادی بود که فوق العاده مورد احتیاج بود از این جهت مجلس بکمسیون عدلیه اجازه داد که

یاسائی - اینهم همانطور است . آقای یاسائی بقول خیلی فرق است ما بین یک مملکت و یک عده مخصوصی . در دوره سوم و چهارم هم ایراد شد که نمی شود بیک کمسیونی اختیار داد .

آقای یاسائی هم بعد از آنکه آقای رئیس اظهار فرمودند که این ترتیب نمی شود پیش نهاد خودشان را تغییر دادند

حالا بنده عرض می کنم که این پیش نهاد بدتر از آن است

برای اینکه آن وقت دو واقعه اخترا با کمسیون بود کمسیون ناچار بود که دو سه مرتبه تجدید نظر کند آنرا زیرو رو کند اما حالا در صورتی که تمام حواس های بایرون است و اختلال فکر هم داریم بدون اینکه یک نظر مختصری هم باین مواد کرده باشیم یک دفعه رای می دهیم

باز آن پیش نهاد اولی از حیث فلسفه و عقل و قانون بهتر از این یکی بود

از این جهت عرض می کنم با قدری که امکان دارد باید یک کاری بکنیم که اصول مشروطیت حفظ شود و فراموش نشود از این جهت بالین پیش نهاد مخالفم

نایب رئیس آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

مجلس خواهد رسید . اینجا گاهی گفته میشود که شاید در قانون استخدام کشوری تغییراتی حاصل شود

اینجا تصریح شده است که مستخدمین اداری مجلس مشمول آن قانون نخواهند بود و هر قانونی برای آنها وضع شود بکلی از آن قانون معزی است

بنده می خواهم عرض کنم مطابق ماده هفتاد قانون استخدام کشوری لایحه کدر هیئت رئیسه تصویب شده است باید در مجلس مطرح شود و محتاج رفتن کمسیون هم نبود در صورتی که این لایحه بکمسیون هم رفته و جرح و تعدیل شده است و به عقیده بنده عرض اینکه ما در اطراف آن مذاکره کنیم بهتر این است وارد در مواد آن بشویم

شریعت زاده - بنده احوال نظامنامه دارم

نایب رئیس - بفرمایید

شریعت زاده - این اخطار راجع است بانکه مذاکره در پیش نهاد آقای یاسائی فعلاً مورد ندارد

برای اینکه پیش نهاد ایشان اصلاح عبارتی با اصلاح مطلبی نیست بلکه در حکم یک طرحی است که مجلس اجازه بدهد که مواد مصوبه کمسیون موقتاً اجرا شود

و طرح قانونی قبل از آنکه طبع و توزیع شود در موارد فوری و در غیر فوری قبل از آنکه بکمسیون مبتکرات رجوع شود و مجلس بقابل توجه بودن آن رای بدهد نمی شود مورد بحث واقع شود . از این جهت به این پیش نهاد نمی شود رای گرفت

نایب رئیس - همین طور که مذاکره شد گمان میکنم در این پیش نهاد نمی شود رای گرفت

ماده هفت مطرح بود پیش نهادی از طرف آقای آقا سید یعقوب رسیده است قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیش نهاد میکنم که ماده هفتم از لایحه بکلی حذف شود

نایب رئیس - ماده هشتم قرائت میشود

(باین طریق خوانده شد)

آقا سید یعقوب - آقای ارباب بك مطلب صحیحی فرمودند که فرمودند قانون استخدام اعضاء اداری مجلس را باین قانون استخدام کشوری ندارد و این را که بنده عرض میکنم از آن نقطه نظر نیست لکن خواستم عده خود را نسبت باین ماده عرض کنم و آن اینست که در این ماده تصریح دارد مستخدمین که بر حسب لیاقت و جربزه استمداد ارتقاء رتبه را نداشته باشند فلان قدر از حقوق مافوق در باره او برقرار میشود خوب - دست قدرت بیش از این در او استمداد قرار نداده و ما نمی توانیم که مافوق قدرت و طبیعت استمدادی از برای او ایجاد کنیم اگر استمداد و اباق داشت موافق این قانونی که می نویسیم باید درجات را طی کند و بالا برود یعنی رئیس شمه بشود

آقایان نامنت میبهم در مقابل خدمت بالبحال و بانکه اینجا تصریح دارد در صورتیکه واجد شرایط اشغال رتبه مافوق نیست و اباق از برای رسیدن بآن رتبه را ندارد دیگر چرا باید حقوق همان رتبه یا ثلث حقوق مافوق را با بدهیم

این قانون استخدام در واقه مثلیک کمتر است بین دولت و مستخدمین خود و مطابق این مواد مستخدمین خود را استخدام میکنند و حقوق هر مرتبه هم معین است حالا بچه دلیل کسبک اباق رسیدن بمرحله بالاتر را ندارد باز یک حق هم درباره او ملاحظه کنیم

آقایان - قانون گذاری غیر از عواطف است

اگر کسی میخواهد عواطف نشان بدهد میرود در مجلس و میگوید این چیز را در راه خدا میبخشم اما در مجلس شورای ملی نمیتوان آن عواطف را داشت حالا اگر حس و عواطف بر ما غلبه دارد باید معین کنیم که اقتدار هر دو سال یک هشت باب یک خمس حقوق مافوق بعنوان مسامحه یا مدد معاش یاد آوری که حالا میگویند اندام بنده او داده شود بانکه در قانون تصریح شود با اینکه اباق رسیدن بآن مقام ندارد باز هم با حق بدهیم دیگر مرضی ندارم

مخیر - همانطور که یک روز آقای رهنما فرمودند گاهی ساعات فرق میکند این قانون هم در ساعات نفس مجلس آمده است

خوشبختانه آقای آقا سید یعقوب در دوره چهارم در مجلس تشریف داشتند و بمقام عالیتری را ندارند و با واجد شرایط مانوق نیستند بعد از شش سال دو سال دیگر در همان رتبه متوقف مانده و بمقتار ثلث مقرری از مقام مانوق استفاده نموده و پس از دو سال دیگر مجدداً ثلث دیگری بر مقرری آنان افزوده میشود بدون اینکه این امر قابل تکرار باشد

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

در دوره چهارم مجلس پیش آمده است

مخیر - همانطور که یک روز آقای رهنما فرمودند گاهی ساعات فرق میکند این قانون هم در ساعات نفس مجلس آمده است

خوشبختانه آقای آقا سید یعقوب در دوره چهارم در مجلس تشریف داشتند و بمقام عالیتری را ندارند و با واجد شرایط مانوق نیستند بعد از شش سال دو سال دیگر در همان رتبه متوقف مانده و بمقتار ثلث مقرری از مقام مانوق استفاده نموده و پس از دو سال دیگر مجدداً ثلث دیگری بر مقرری آنان افزوده میشود بدون اینکه این امر قابل تکرار باشد

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

یکی از رأی دهندگان باین ماده بودند که بنده الان آن ماده را میخوانم کسانیکه پس از شش سال خدمت در يك مقام استمداد ارتقاء ب مقام بالاتری را ندارند حق اضافه مقرری را خواهند داشت و میزان آن اضافه از خمس آخرین مقرری مستخدم مزبور تجاوز نکرده و بیش از دوبرتبه داده نخواهد شد)

حالا چون میخوانند در قانون استخدام کشوری تجدید نظر نمایند و بالاخره يك موادی را جرح و تعدیل بکنند این ماده هم یکی از آن موادی خواهد بود که ما برای مستخدمین مجلس نوشته ایم بشود و چون زحمات آنها خیلی زیاد است مثلا ثبات اینجا بقدر بکفرت ثبات سایر وزارتخانه ها کار میکند و اینجا نوشته وقتیکه شش سال يك مستخدمی در همان رتبه ماند يك مقرری جزئی باید برای او در نظر گرفت و دوبرتبه هم بیشتر داده نمیشود.

در قانون استخدام کشوری که راجع بیست و سه میلیون بودجه مملکتی است يك همچو ماده ای هست که در سال بواسطه این ماده تقریباً یکمیلیون از زیاد بودجه پیدا میکنیم و این تفاوتیکه آقای آقاسید یعقوب فرمودند شاید در تمام خدمات دوره پارلمانی که بیست و پنج سال دوره آن طول میکشد دو بیست و سیصد تومان تفاوت پیدا کند و الان ما بیشتر از دو بیست و سیصد تومان در شرح حرف زدیم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای آقاسید یعقوب رسیده است قرائت می شود.

(شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ماده هشتم باین نوع اصلاح شود

مستخدمینی که مدت خدمت يك رتبه را طی نموده اند و استمداد ارتقاء بمقام عالی تری را ندارند یا واجد شرایط مافوق نیستند چنانچه بخواهند جزء مستخدمین باقی بمانند در همان رتبه مشغول خدمت میشوند فقط بعد از خدمت هر دو سال خمس مقرری همان رتبه باور داده خواهد شد.

نایب رئیس - ماده نهم قرائت می شود.

شرح آتی خوانده شد

مستخدمینی که بمیل و اراده خود و با تصویب اداره از خدمت مجلس استعفا نمایند در صورتیکه برای اداره محظورو اشکالی نباشد میتوانند مجدداً بخدمت اداری مجلس قبول شوند.

نایب رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای رهنما

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده یازدهم مستخدمین مجلس در هر سال يك ماه حق مرخصی با استفاده از

رهنما - بنده در این ماده مخالفتی ندارم فقط يك جمله پیشنهاد میکنم اضافه شود:

هر وقت يك مستخدمی در يك مرتبه خوب کار کند و بطلب رضایت آن مؤسسه را بکند و بنا بمیل خودش خارج شود البته بعد اگر وارد خدمت شود میتواند او را بپذیرند ولی باید برای او يك حق تقدیمی نسبت بکسانیکه جدیداً داوطلب شده اند منظور دارند.

الآن در مجلس يك ماده خوب کار کرده اند و میتوانند استفاده کنند و مطابق این قانون میتوانند برگردند ولی این مسئله پیش بینی نشده است که اگر کس دیگری آمد و داوطلب شد باین شخصی حق تقدم داده خواهد شد یا خیر و من میل داشتم اینقسمت هم اضافه شود.

مخبر - پیشنهاد فرمائید بکسی بیرون می رود.

نایب رئیس - آقای سر کشیک زاده.

سر کشیک زاده - عرضی ندارم بعضی از نمایندگان مذاکرات کفایت.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای رهنما قرائت میشود.

(شرح آتی قرائت شد)

در ماده نهم این جمله اضافه شود (و بر سایر داوطلبان استخدام مجلس شورای ملی حق تقدم خواهند داشت.

نایب رئیس - ماده دهم (اینطور قرائت شد)

ماده دهم: مدت خدمت در ادارات مجلس مدت خدمت در سایر ادارات مملکتی محسوب میشود و همچنین ایام خدمتی که مشمول قانون استخدام کشوری باشند در موقع قبول مستخدمی در ادارات مجلس در باره او منظور خواهد گردید.

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقاسید یعقوب - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای رهنما

(اجازه)

رهنما - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای عدل الملک

(اجازه)

عدل الملک - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای عدل الملک (اجازه)

عدل الملک - عرضی ندارم.

در این ماده هم که نوشته شده است مستخدم يك ماه حق مرخصی دارد در واقع آزاد نیست حالا خواه اول حمل باشد خواه اول میزان باشد ولی اگر حقیقتاً يك غیبت غیر اختیاری پیش آمد مثلاً مریض شد یا مسافرت فوق العاده برای او پیش آمد چه باید بکنند؟ این قسمت باید ملاحظه شود و نوشته شود جمع مرخصی اختیاری بیش از دو ماه نباشد و اگر غیر اختیاری بود باز باید آن يك ماه به او مرخصی علاوه داده شود.

نایب رئیس - آقای سر کشیک زاده (اجازه)

سر کشیک زاده - بنده درست ملتفت نشدم که مقصود آقای آقاسید یعقوب چیست؟

اگر مقصودشان این است که اگر يك مستخدمی شش ماه ناخوش شد این مدت را اجازه دهند؟

آقا سید یعقوب - چرا بنده عرض کردم که آن مدت را اجازه بدهند.

سر کشیک زاده - پس این مسئله که می فرمائید از موضوع بحث خارج است اگر يك مستخدمی ناخوش باشد و نتواند

مقرری خواهند داشت و جمع مدت مرخصی بشرط اینکه از دو ماه تجاوز ننماید با تصویب هیئت رئیسه ممکن است.

نایب رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - بنده با این ماده مخالف هستم برای اینکه مرخصی در قسم يك قسم اختیاری است و يك قسم اضطراری است مثلاً اگر يك مستخدمی مریض شود مرض او سه ماه طول کشید شما در اینجا نوشته اید که جمع مرخصی او نباید از دو ماه زیاده تر باشد علاوه بنده می خواهم به آقای شیروانی عرض کنم که من معصوم نیستم و معصوم هم منحصر به چهارده نفر بوده اند مجلس هم معصوم نیست بجز میران بعد برای چه میآیند؟ برای اینکه قوانین تازه بیآورند ما که معصوم نیستیم که خطا و سهو نکنیم.

خطای کنیم دوبرتبه در آن تجدید نظر می شود در دوره چهارم يك قانونی از تصویب مجلس گذشت بعد در موقع عمل دیدیم که گرفتار مضیق میشویم این است که مجلس پنجم گفت باری در آن تجدید نظر شود و ایراد نیست که در مجلس چهارم رای دادی و چرا حالا مخالفت میکنی بلی در مجلس چهارم رای دادم و حالا می بینم برای مملکت مضر است و مجبورم از آن جلوگیری کنم.

در این ماده هم که نوشته شده است مستخدم يك ماه حق مرخصی دارد در موقع آزاد نیست حالا خواه اول حمل باشد خواه اول میزان باشد ولی اگر حقیقتاً يك غیبت غیر اختیاری پیش آمد مثلاً مریض شد یا مسافرت فوق العاده برای او پیش آمد چه باید بکنند؟ این قسمت باید ملاحظه شود و نوشته شود جمع مرخصی اختیاری بیش از دو ماه نباشد و اگر غیر اختیاری بود باز باید آن يك ماه به او مرخصی علاوه داده شود.

نایب رئیس - آقای سر کشیک زاده (اجازه)

سر کشیک زاده - بنده درست ملتفت نشدم که مقصود آقای آقاسید یعقوب چیست؟

اگر مقصودشان این است که اگر يك مستخدمی شش ماه ناخوش شد این مدت را اجازه دهند؟

آقا سید یعقوب - چرا بنده عرض کردم که آن مدت را اجازه بدهند.

سر کشیک زاده - پس این مسئله که می فرمائید از موضوع بحث خارج است اگر يك مستخدمی ناخوش باشد و نتواند

بباید مورد بحث نیست و این ماده از روی حکمت نوشته شده چون يك مستخدمی که يك سال خدمت میکند مجبور است يكگاه تفریح کند برای اینکه بتواند خدمت کند و زنده بماند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - ماد دوازدهم: (شرح ذیل قرائت شد)

ماده دوازدهم - مستخدمین اداری مجلس باید واجد شرایط ذیل باشند:

۱- تبعیت ایران

۲- سن لااقل ۱۸ سالگی

۳- عدم محکومیت به قیام و اقدام بر علیه حکومت ملی.

۴- عدم محکومیت به جنحه که قانوناً مستازم محرومیت از حق استخدام باشد و عدم محکومیت به جنایت.

۵- عدم محکومیت به فساد اخلاق و تجاهر به فسق و معتاد نبودن به استعمال افیون و مبتلای نبودن به امراض مسریه.

۶- عدم محکومیت بانفصال دائمی از ادارات دولتی.

نایب رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای رهنما.

رهنما - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای عدل الملک (اجازه)

عدل الملک - عرضی ندارم.

قائم مقام تبریزی - بنده با کلیات این قانون مخالف بودم ولی برای اینکه قانون زود تر بگذرد و آقای مخبر اوقاتشان تلخ نشود عرضی نکردم. در اینجا مذاکراتی شد و گفته شد این قانون غیر از قانون استخدام کشوری است و حال آنکه این قانون بعضی اصولی دارد که مجبوراً يك شعبه می شود از آن قانون مثلاً می نویسد که مستخدمین مجلس پس از اینکه از مجلس خارج شدند می توانند با ادارات دولتی انتقال پیدا کنند وقتی که انتقال پیدا کنند تا واجد شرایط قانونی استخدام نباشند آن ها را در ادارات نمی پذیرند؟

با آن مدتی که این جا بوده است کم می کنند.

بنده در ماده های گذشته خیلی ایراد داشتم که موقع رسید عرض کنم و در اینجا یکی از آن ها را تذکر میدهم اولاً اینجا می نویسد سن هیجده سال ولی در قانون استخدام کشوری که تجدید نظر شده سن را بیست سال نوشته اند.

حالا بگذرد یا نگذرد کاری ندارم آن وقت اگر يك مستخدمی يك سال در اینجا

استاز خدمت کرد بعد خواست برود در اداره مالیه.

اولاً دو سال که از مدت خدمتش کم می کنند يك سال هم که باید آنجا استاز بنده در این صورت سه سال مدت خدمتش ازین می رود و بنده عقیده ام این است که غالب مواد این قانون را باید موافق کرد با قانون استخدام کشوری.

برای اینکه این ناچار يك شعبه ایست از آن قانون و مقصود بنده این بود که هیجده سال کافی نیست و سن را باید بیست سال قرارداد.

نایب رئیس - آقای سر کشیک زاده: (اجازه)

سر کشیک زاده - مقصود از این ماده احتساب مدت خدمت است حالا اگر مستخدمی بخواهد در وزارت داخله یا يك وزارت خانه دیگری داخل بشود در صورتی که واجد شرایط قانون استخدام باشد البته او را می پذیرند و مدت خدمتش هم محسوب میشود.

قائم مقام - نیست.

سر کشیک زاده - اگر نیست که نمی پذیرند.

مقصود از این ماده تعیین مسدست خدمت است و اشکالی هم ندارد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

حاج میرزا عبدالوهاب - کافی نیست.

نایب رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب مخالفید؟

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده مخالفم با این ماده و اجازه هم خواسته ام اگر برای مذاکرات عده کافی هست عرض کنم.

نایب رئیس - عده برای مذاکرات کافی است.

حاج میرزا عبدالوهاب - بعقیده بنده این ماده یکی از مواد است که خیلی باید درش دقت بشود چون تمام شرایط مستخدم در این ماده ایست.

خوب است آقایان اجازه بدهند که مخالف و موافق عقاید خودشان را بگویند تا این ماده کاملاً درست شود.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - چون عده برای رای کافی نیست میماند برای بعد از نفس (در این موقع جلسه برای نفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید).

نایب رئیس - در ماده دوازدهم اظهار شد مذاکرات کافی است.

آقای حاج میرزا عبدالوهاب مخالفت کردند حالا رای می گیریم به کفایت مذاکرات.

آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد. پیشنهاد ها قرائت میشود.

(شرح آتی قرائت شد)

پیشنهاد آقای کلزونی - بنده پیشنهاد میکنم که قسمت ه از ماده دوازدهم اینطور اصلاح شود:

عدم معروفیت به فساد عقیده و فساد اخلاق و عدم تجاهر به فسق الی آخره

۲- ع کلزونی

پیشنهاد آقای آقای طهرانی - این بنده پیشنهاد می نمایم که فقره ذیل در آخر ماده ۱۲ اضافه شود:

۷- در فرایز ثبات و منشی سوم متاهل بودن یا متکفل بودن هائله.

پیشنهاد آقای قائم مقام - پیشنهاد می کنم: سن مستخدم را بیست سال قرار دهند.

نایب رئیس - ماده سیزدهم: (شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۳ - کسانی که بخدمت اداری مجلس شورای ملی قبول می شوند در ظرف ده روز از موقع ورود باید بر طبق مراسم مذهبی قسم یاد نمایند که بمملکت و ملت و اصول حکومت ملی خیانت ننموده و اسرار اداری را افشاء نخواهند کرد و قوانین و نظامات مربوطه بشغل خود را رعایت خواهند نمود.

مراسم تعلیف در حضور هیئت رئیسه و رئیس اداری مافوق صورت خواهد گرفت.

نایب رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای رهنما

رهنما - عرضی ندارم

نایب رئیس - مخالفتی نیست؟ (گفتند)

نایب رئیس - ماده ۱۴ (شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۴ - داوطلبان مأموریت دوم با داشتن تصدیق نامه تحصیلات ابتدائی در هیئت متعنه که از طرف رئیس در قسمت تقنینیه و از طرف مباشرین در قسمت مباشرت معین میشود در موارد ذیل امتحان میدهند:

۱- خط

۲- املا

۳- قادر بودن بانشاء يك رقعه یا يك مطلب اداری ارتجالاً.

نایب رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای رهنما

رهنما - تکلیف اعضائی که فعلاً در خدمت هستند در يك ماده که بعد می آید

نایب رئیس - ماده ۱ (شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۵ - مستخدمین رتبه سوم و چهارم باید تصدیق نامه یا معلومات ۳ کلاس متوسطه را دارا باشند و منشی ها علاوه بر این شرط باید صاحب خط مرغوب بوده باشند.

نایب رئیس - آقای آقاسید یعقوب.

آقاسید یعقوب - بنده خواستم آقای مخبر يك توضیحی در این باب بدهند و فوق العاده بنده تصدیق می کنم که در این ماده عنوان خط را بیان کرده اند ولی باید يك حدی بهتر از این برای این مطلب قرار داده.

چنانچه ملاحظه می فرمائید خط یکی از ادبیات بزرگ ایران بود کم کم در ادارات ازین می رود چنانکه غالباً لیکر افاتی را که برای بنده می آوردند نمیشد خوانند و همچنین کافدهای وزارتخانه ها و البته در این باب ما باید بیشتر تا کید کنیم مخصوصاً در مجلس شورای ملی نسبت به مستخدمین خودمان و در این جا حفظ عنوان خط مرغوب را بنده کافی نمی دانم و باید معین شویم که خط بچه اندازه و تا چه درجه باشد.

آن را آقای مخبر توضیح بدهند که بنده بفهمم.

مخبر - عرض می کنم در قانون استخدام کشوری این شرط نبود و در این قانون هم این طور تصریح نشده بود کمیسیون از همین نقطه نظر که آقای آقا سید یعقوب فرمودند تصریح کرده و کلمه بهتر از مرغوب نتوانستیم برای خط پیدا کنیم.

حالا اگر باید تصدیق خوشنویسی هم داشته باشد آن يك چیزی است علیحده و البته تصدیق می فرمائید که خط يك چیزی است که نمی شود حدی برایش قائل شد و البته هیئت رئیسه در موقع امتحان در جزو شرایط خدمت خط را هم امتحان می کنند.

نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای عدل الملک

عدل الملک - در ماده چهاردهم که ماقبل این ماده است نوشته است داوطلبان خدمت و این شرایط امتحان اشخاص است که جدیداً می خواهند وارد شوند ولی از آقای مخبر می خواهم سؤال کنم آیا برای مستخدمین فعلی هم این امتحان هست و بالاخره این ها مستخدم شناخته می شوند یا این که این ماده برای اشخاص آینده واردین است.

مخبر - تکلیف اعضائی که فعلاً در خدمت هستند در يك ماده که بعد می آید

معین شود.

نایب رئیس - دیگر مخالفتی نیست (گفتند خیر)

نایب رئیس - پیشنهادها قرائت می شود.

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای ضیاء الواعظین - پیشنهاد می شود که در ماده یازدهم بعد از معلومات سه کلاس متوسطه علاوه شود با معلومات اداری آن رتبه

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب - بنده پیشنهاد می کنم که ماده یازدهم اضافه شود.

با معلومات آنها - اداری - معلومات کلاس سوم باشد.

(ماده هازدهم به شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۶ - تصدیق کتابخانه باید تصدیق نامه یا معلومات مدرسه متوسطه را دارا بوده و زبان عربی و فرانسه را بداند و ارتجالاً کتابی را ترجمه نماید مباشرین کتابخانه باید زبان عربی و حروف لاتین آشنا باشند.

نایب رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - بنده خواستم يك توضیحی از آقای مخبر بخواهم برای اینکه همانطور که در اول قانون هم اشاره شده است این قانون برای اعضاء مستخدمین اداره تقنینیه و مباشرت است می خواستم ببینم (کتابخانه در سابق بر حسب نظام نامه داخل در هیچ کدام از این ها نبود) حالا خوب است آقای مخبر توضیح بدهند که جزو مباشرت یا تقنینیه.

دیگر این که می نویسد زبان فارسی و عربی را بداند ولی کتابی را ارتجالاً ترجمه نماید. این خیلی مشکل است برای اینکه بکمیته کتاب را میآورند.

(مثلاً در فارسی جهانگشائی نادری یا تاریخ و صف را)

و میگویند این را ترجمه که با يك کتاب فرانسه (بنده که نمیدانم) با يك کتاب عربی خیلی مشکل چیزی است که مستخدم بتواند ارتجالاً ترجمه کند.

این بقیه من خیلی مشکل است. پس خوب است يك حدی معین بشود که زیاد است گیری و فشار بر مستخدم وارد نیاید.

مخبر - در قسمت اول ایراد آقای آقاسید یعقوب انجام امین اداره نمیخواهم بکنیم بلکه مقصود تعیین رتبه بندی است و در این جا رتبه بندی میمانیم و بگماده قانونی برای اشخاص بکنیم مستخدمین و تقنینیه نظمانه اجرائی را بنویسد البته در آن نظام نامه تصدیقات اداری معین میشود که کدام جزء تقنینیه و کدام جزء مباشرت است.

در اینجا ما می خواستیم صفاتی را که

متصدی کتابخانه بالخصوص باید دار باشد (و غیر از سایر متصدیان امور مجلس است) معین کنیم.

اما اینکه فرمودید برای مستخدم سخت گیری است این یکماه بخصوص است آنهم برای کسی که میخواهیم او را مدیر کتابخانه بکنیم والبت تصدیق میفرمائید که متصدی کتابخانه با تمامی معلوماتش باندازه مدرسه متوسطه باشد چون کتابهایی را که ما باید ازش استفاده کنیم کتابهای قدیمی همان کتابهای عربی است و کتب جدید ما عبارت از الفره فرانسوی و انگلیسی است در این صورت متصدی کتابخانه باید بکتاب علمی که در آنجا هست آشنا باشد و معلومات داشته باشد مثلا تاندا کتاب حکمت چیست که نمیتواند دارای این شغل باشد چون انواع اقسام کتب حکمت به فرانسوی و عربی نوشته شده است حالا یک حکمت بخصوص را میخواهند باید معلومات آنرا داشته باشد ولی مباشرتینی که باید بیرونند کتاب را بیاروند باید بزبان لاتین و زبان عربی آشنا باشند.

نایب رئیس - آقای رهنما

(اجازه) رهنما - در اینماده که قید کرده است تصدیقنامه مدرسه متوسطه را داشته باشد خیلی خوب است ولی می خواستم تذکر بدهم قسمت بعد آنرا که نوشته است عربی و فرانسه را بداند بطوری که کتابها بتواند ارتجالا ترجمه نمایند دیگر احتیاج ندارد زیرا اگر آقایان نظر داشته باشند پروگرام مدارس عربی و فرانسه نوشته شده است.

بنا بر این اگر ما بخواهیم قید کنیم که عربی و فرانسه را بداند و ارتجالا کتابی را که ترجمه نماید اسباب اشکال خواهد شد.

بنا بر این اگر ما همین قدر قید کنیم که یا تصدیقنامه درست باشد یا امتحان بدهد با عقیده من بهتر است و وقتیکه تصدیق نامه نشان داد باید از او پذیرفت دیگر امتحان نمی خواهد

بنا بر این بنده موافق این هستم که کسانی که تصدیق نامه دارند و مدارس متوسطه آنها میتوانند پذیرفته شوند و دیگر ترجمه کتاب فرانسه و عربی لازم نیست برای اینکه این امتحان از طرف دولت شده است و تصدیقنامه داده است ولی آن کسانی که معلوماتشان بقدر معلومات سه کلاس مدارس متوسطه است و تصدیقنامه ندارند آنها نمیتوانند امتحان بدهند ولی این قسمت باید توضیح داده شود و کسانی که تصدیق نامه مدارس متوسطه را دارند دیگر آنها امتحان بدهند.

نایب رئیس - آقای سرکشیک

(اجازه)

سرکشیک زاده - عرض میکنم اگر آقای رهنما بیک قدری وقت میفرمودند در اینجا هم همانطور نوشته شده است. زیرا می نویسد متصدی کتابخانه باید تصدیقنامه یا معلومات مدرسه متوسطه را دارا بوده و زبان عربی و فرانسه را بداند پس کسیکه تصدیقنامه دارد البته همانطوریکه گفته شد نباید معین باشد که امتحانش کنند مگر کسی که معلوماتی داشته باشد مطابق معلومات مدارس متوسطه در این صورت باید زبان عربی و فرانسه را بداند و بعلاوه چون استخدام این شخص برای دانستن عربی و فرانسه است تصور میکنم اگر در بعضی موارد یک تصریحاتی باشد ضروری ندارد.

نایب رئیس - آقای عدل الملک

(اجازه) عدل الملک - با توضیحاتی که آقای سرکشیک زاده فرمودند باز این ماده قابل استفاده است زیرا معلومات مدارس متوسطه را یکطرف گذارده اند ترجمه کتب را ارتجالا یکطرف گذارده اند و این اسباب است برای اینکه کسیکه بداند یک کتابی را از فرانسه به عربی یا فارسی مرتجالا ترجمه نماید این باید دارای یک معلومات فوق العاده باشد که بتواند کتبی که اغلب آنها فنی و علمی است ترجمه نماید و بنده گمان نمیکنم که مدیر کتابخانه الزام داشتن چنین معلوماتی را داشته باشد که کتب فنی را از زبان عربی و فرانسه ارتجالا ترجمه کند و بنده این رازان میدانم و گمان نمیکنم که برای مقامات بالاتری هم این قید لازم باشد.

مخبر - مخصوصاً آقای رهنما اطلاع

دارند که کتابخانه اهمیت آن چیست؟ باید تصدیق بفرمائید که یک نفر مدیر کتابخانه باید خیلی معلومات داشته باشد حتی در سایر جاها مخصوصاً علم کتابخانه یک فنی است که تدریس میکنند متهمی در مملکت ما هنوز نه کتابخانه هامان آنقدر عالی است و نه آن مدارس را داریم.

بنابر این اقل چیزهایی را که یک نفر مدیر کتابخانه باید دارا باشد باید از او بخواهیم و اینکه میفرمائید معلومات مدرسه متوسطه یا تصدیق کافی است بنده کافی نمیدانم. جهت هم اینست که در مدارس ما مخصوصاً عربی آنقدر در پروگرام قید نشده که بتواند کتابی را ترجمه کند. والبت کسیکه واجد این مقام میشود باید بتواند کتب عربی را ترجمه کند باید منطق و معانی بیان و صرف و نحو بداند تا بتواند یک کتابی را که عربی است یا کتب دیگری را که محتاج باو هستیم ترجمه نماید و بالاخره بنده یک کسی را که دارای

تصدیقنامه در مدارس متوسطه باشد که بتواند یک کتاب علمی فرانسه را ترجمه نماید سراغ نداریم. عظیمی - غیر عملی راه نمیتواند مخبر - غیر عملی راه بفرمائید آقای عظیمی نمیتواند ترجمه کنند بنابر این متصدی کتابخانه را اگر آقایان قائل شوند باشد تا این درجه که کمیسیون رأی داده بایستی موافقت بفرمائید زیرا نظریه بعضی از آقایان در کمیسیون بیشتر از اینها بود و بالاخره نظریات در کمیسیون تعدیل شد و بان درجه قرار دادند و حالا اگر آقایان نظریاتی دارند پیشنهاد بفرمائید میروند بکمیسیون و در اطرافش مذاکره و مطالعه میشود البته اگر کمیسیون صلاح دانست تصویب میکنند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات

کافی است. نایب رئیس - کافی است (گفتند - بلی) نایب رئیس - پیش نهادها قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد) پیشنهاد آقای قائم مقام - بنده پیشنهاد می کنم در ماده ۱۶ پس از لفظ ارتجالا اینطور نوشته شود:

صفحه از کتاب عربی و صفحه از کتاب فرانسه در حضور هیئت متعنه ترجمه نماید و نوشته شود.

قائم مقام - یک کلمه بفارسی اضافه

بفرمائید. پیشنهاد آقای ضیاء الواعظین - پیشنهاد می شود که ماده ۱۶ سطر دوم بترتیب ذیل اصلاح شود:

و زبان عربی یا فرانسه را. پیش نهاد آقای سید مقوب: بنده پیشنهاد می کنم که ماده ۱۶ اینطور اصلاح شود:

متصدی کتابخانه باید تصدیقنامه یا معلومات مدرسه متوسطه را دارا و قادر بر ترجمه کتاب باشد.

پیشنهاد آقای سیدالمحققین: ماده ۱۶ متصدی کتابخانه مجلس شورای ملی باید تصدیقنامه یا معلومات مدرسه متوسطه را دارا بوده و زبان عربی و فرانسه را بداند و ارتجالا قسمتی را از کتب معموله ترجمه نماید الی آخر.

پیشنهاد آقای شیخ الرئیس: بنده پیشنهاد میکنم برای کتابخانه باید متخصصین فنی استخدام شود.

پیشنهاد آقای دامغانی: بنده پیشنهاد میکنم بجای مدرسه متوسطه نوشته شود.

مدرسه سیاسی که زبان عربی راهم تأمین نماید. پیشنهاد آقای رهنما.

بنده پیشنهاد میکنم: که ماده ۱۶ بطریق ذیل اصلاح شود: متصدی کتابخانه باید تصدیقنامه مدرسه متوسطه را داشته باشد و با اینکه معلومات همان درجه را حایز باشد پیشنهاد آقای روحی:

پیشنهاد میکنم ماده ۱۶ را از لحاظ نظامنامه کتابخانه مجلس رازانمی دانم بجهت اینکه در نظامنامه کتابخانه مراتب مذکور در ماده ۱۶ قید شده و دیگر در اینجا زائد است. نایب رئیس - چند فقره پیشنهاد راجع بدستور و ختم جلسه رسیده است قرائت میشود. (بمضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای امیرحشمت - بنده پیشنهاد میکنم مذاکره در قانون استخدام مجلس موقتاً مسکوت و کسری اعضاء کمیسیون نظام انتخاب شده سپس مذاکرات در قانون استخدام مجلس جریان یابد.

پیشنهاد آقای کازرونی - بنده پیشنهاد میکنم که مذاکره در قانون استخدام موقوف و چند فقره خبر کمیسیون هریض قرائت و رأی گرفته شود.

پیشنهاد آقای آخر - بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود. پیشنهاد آقای ملک التجار - بنده پیشنهاد میکنم جلسه را ختم فرمائید.

نایب رئیس - آقای مساوات هم پیشنهاد کرده اند جلسه ختم شود.

آقای امیرحشمت (اجازه)

امیرحشمت - مطابق ماده پانزده نظامنامه بایستی کمیسیون های هفت گانه در اول دوره مجلس انتخاب شوند و از همان ابتدا تا کنون یک نفر از اعضای کمیسیون نظام انتخاب نشده و یک نفر دیگر هم استعفا کرده بنابر این یک کمیسیون باین مهمی بلانکلیف مانده و این دستوری هم که الان درش مذاکره میشود پنجماهه ماده است و باین زودی امروز تمام نمیشود و بالاخره بیبایستی کمیسیون هاهم کار بکنند تا برای دستور مجلس کار حاضر شود در این صورت گمان میکنم که محتاج برای هم نباشد.

برای اینکه یک کمیسیون باین مهمی باین وضع امروزه سر باز گیری که دولت و مردم دچار فشارند نباید عقب بیفتد و بنابر این بنده تصور میکنم که مانعی نداشته باشد که این دستور انتخاب شوند.

نایب رئیس - راپورت از کمیسیون داده شده در تحت طبع است و گمان میکنم کمیسیون کار فوری باین ترتیبی که میفرمائید قفلانداشته باشد و امروز هم چون موقع گذشته اگر آقایان موافقت داشته باشند در جلسه آتی جزو دستور شود که انتخاب و نفر کسری اعضاء کمیسیون بشود آقای کازرونی

(اجازه) کازرونی - عرض میکنم چند نفر از آقایان یک اجازه هائی از مجلس خواسته اند که بعضی از آنها مریض و بستری بوده اند.

حالا که آمده اند بمجلس اداره مباشرت آنها را جریمه میکنند فریاد میکنند که ما اجازه گرفته ایم بکمیسیون مراجعه میکنند میگوئیم خبر داده شده و بالاخره اینها همینقدر بلانکلیف مانده اند و هر روز هم یک چیزی جزو دستور میشود این دوره چیز غریبی است.

خبری که از کمیسیون هریض بمجلس میاید مدت ها میکندد قرائت نمیشود و وقتی قرائت میشود که صاحب اجازه میجوآ استرداد میکنند بلاحظه اینکه موقع مقتضی شده حالا بنده استدعا میکنم چند فقره خبری که از کمیسیون داده شده قرائت شده و تکلیفش معلوم شود.

نایب رئیس - مخالفی نیست؟ شیخ الرئیس - پیشنهاد ختم جلسه مقدم است.

نایب رئیس - پیشنهاد شده است که قبل از ختم جلسه این موضوع تکلیفش معلوم شود.

آقای تدین (اجازه)

تدین - عرض میکنم که این هر دو موضوع راجع بدستور جلسه است هیچکدام رانمیشود گفت مقدم یا مؤخر است و بنده تصور میکنم مسائلی که مربوط با مورد داخلی مجلس است بهیچوجه محتاج برای نباشد هم مجلس هم در این چند دوره بر این بوده است این وظیفه رئیس محترم مجلس است که قبل از شروع بدستور یا بعد از شروع بدستور مطالبی که مربوط بجزئیات داخلی مجلس است با اطلاع مجلس برساند از آن قبیل راپورت انتخابات آقایان نمایندگان است که هیچ محتاج برای نیست که جزو دستور بشود یا نشود.

یکی هم مسئله برخصی و اجازه گرفتن است و این لازم برای نیست البته وظیفه مقام ریاست است که قبل از دستور یا بعد از دستور به عرض مجلس برساند.

نایب رئیس - چون پیشنهاد ختم جلسه مقدم بود اگر مخالفی نیست قرائت شود.

بعضی از نمایندگان - بخوانند (خبر راجع برخصی آقای کی - استوان شرح ذیل قرائت شد) آقای کی استوان نماینده محترم چون مریض بستری بوده اند از حضور در جلسات چهارم و ششم و هفتم جدی معذور بوده اند کمیسیون عذر ایشان را موجه دانسته تصویب مینماید که غائب با اجازه منظور شوند.

نایب رئیس - مخالفی نیست؟

(گفتند - خیر) نایب رئیس - رأی میگیریم بمفاد این راپورت. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند) نایب رئیس - تصویب شد.

(راپورت راجع برخصی آقای ناصر الاسلام بمضمون آتی خوانده شد) آقای ناصر الاسلام کیلانی نماینده محترم بواسطه عارضه کسالت از حضور در جلسه ششم و هفتم جدی استعذار کرده اند کمیسیون عذرشان را موجه دانسته تصویب مینماید غایب با اجازه نوشته شوند.

نایب رئیس - رأی میگیریم باین راپورت آقایانی که موافقت قیام فرمایند (جمع کثیری برخاستند) نایب رئیس - تصویب شد.

ملك التجار - مال آقای دست غیب هم هست. دست غیب - بنده مسترد داشتم نایب رئیس - (خطاب با آقای دست غیب) نخوانند؟

دست غیب - خیر. (راپورت کمیسیون راجع برخصی آقای رهنما بشرح ذیل قرائت شد)

آقای رهنما - نماینده محترم اجازه مرخصی چهار ماه از تاریخ حرکت بجهت عزیمت با رویا و معالجه کسالت مزاج و خودشان خواسته اند کمیسیون تصویب مینماید که مدت سه ماه از تاریخ حرکت غائب با اجازه باشند.

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه) حائری زاده - بنده تصور میکنم آقایان در نظر گرفته اند مجلس شورای ملی را در اروپا تشکیل بکنند.

چون چند نفر سه ماهه اجازه گرفته اند اجازه آقای رهنما هم این جلسه آمده نمایندگان مال سایر آقایان کی میاید و بالاخره شاه در اروپا بمجلس در اروپا دو تا ش زباید است.

نایب رئیس - آقای عدل الملک (اجازه)

عدل الملک - تا بحال معمول نبود وقتی که یک نماینده مطالب خود را به عرض مجلس می رساند از او تعقیب کنند و کلمات موهن فرمایند هر کس در امور خانوادگی خودش استقلال دارد زیرا کسالت دارد.

نقاهت دارد و غیر اینها در هر صورت بنده با آقای حائری زاده تذکر میدهم که این عنوان نسبت بیک نماینده برخلاف شون همکاری و نمایندگی است.

حائری زاده - من چیزی عرض نکردم.

نایب رئیس - رأی میگیریم بمفاد راپورت کمیسیون - آقایانیکه مرخصی

آقای رهنما را تصویب میکنند قیام فرمایند. (عده کثیری قیام نمودند) رئیس - تصویب شد.

(راپورت دیگر راجع برخصی آقای آقا میرزا بدالله خان بشرح ذیل قرائت شد)

آقای میرزا بدالله خان نماینده محترم بجهت سرکشی به امور شخصی اجازه پنجروز غیبت از تاریخ هفدهم عرق کرده بودند کمیسیون تقاضای ایشان را بجدانسته تصویب مینماید.

نایب رئیس - رأی میگیریم کسانیکه موافقت قیام فرمایند. (اغلب قیام نمودند) نایب رئیس - تصویب شد. جلسه آتی به روز پنجشنبه ساعت قبل از ظهر دستور قانون انتخابات است.

آقای معتمد السلطنه پیشنهادی کرده اند قرائت میشود دستور همیشگی روز پنجشنبه قانون انتخابات است حالا بنده بنظر مجلس است.

معتمد السلطنه - مسترد داشتم. نایب رئیس - مسترد داشتم؟ معتمد السلطنه - بلی.

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک منشی علی اقبال الامالک منشی معظم السلطان

جلسه ۱۳۳۳

صورت مشروح مجلس یوم پنجشنبه شانزدهم دلو ۱۳۰۳ مطابق یازدهم رجب ۱۳۴۳

مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از ظهر ریاست آقای سهام السلطان نایب رئیس تشکیل گردید.

صورت مجلس سه شنبه چهاردهم دلو را آقای میرزا جواد خان قرائت نمودند نایب رئیس - آقای وکیل الملک (اجازه)

وکیل الملک - بنده قبل از دستور عرضی دارم.

نایب رئیس - آقای ضیاء الواعظین (اجازه) ضیاء الواعظین - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرضی دارم.

نایب رئیس - آقای مشیر معظم (اجازه) مشیر معظم - بنده دل از دستور عرض دارم.

نایب رئیس - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه) محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس -